

Informativni list: Šta trebate znati o COVID-19

17/09/2020

Šta je COVID-19

Koronavirusi su velika porodica virusa koji uzrokuju infekcije respiratornog sistema. Infekcija se može manifestirati u rasponu od obične prehlade do teških bolesti.

COVID-19 je bolest kojoj je uzrok nova vrsta koronavirusa. Prvi put je prijavljena u decembru 2019. godine u gradu Wuhan u Kini.

Simptomi bolesti COVID-19

Simptomi bolesti COVID-19 mogu se kretati od blagog oboljenja do teške upale pluća. Neki ljudi se brzo i lako oporave, dok se neki mogu jako razboljeti vrlo brzo.

Simptomi COVID-19 su:

- groznica
- respiratorni simptomi
- kašljanje
- bol u grlu
- otežano disanje

Ostali simptomi mogu uključivati curenje iz nosa, glavobolju, bolove u mišićima ili zglobovima, mučninu, proljev, povraćanje, gubitak čula mirisa, promijenjeni osjećaj okusa, gubitak apetita i umor.

Kako se bolest širi

COVID-19 se širi s jedne osobe na drugu kroz:

- bliski kontakt sa zaraženom osobom (uključujući i period od 48 sati prije nego što su se pojavili simptomi)
- dodir s kapljicama zaražene osobe iz kašlja ili kihanja

- dodirivanjem predmeta ili površina (kao što su kvake ili stolovi) na kojima su kapljice zaražene osobe, a zatim dodirivanjem svojih usta ili lica

Budući da je COVID-19 nova bolest, u zajednici ne postoji imunitet. To znači da se može širiti brzo i na sve strane.

Kako se mogu testirati za COVID-19?

Svako ko ima simptome COVID-19 mora se testirati. Važno je testirati se čak i ako imate samo blage simptome.

Ako ste zabrinuti da možda imate COVID-19:

- provjerite simptome pomoću healthdirect provjere simptoma ili za savjet nazovite National Coronavirus Helpline na 1800 020 080. Ako ne govorite engleski, možete nazvati Službu za prevođenje i tumačenje na 131 450
- otići u besplatnu respiratornu kliniku COVID-19 (kliniku za testiranje)
- nazvati svog ljekara i oni će vam organizirati test, što ćete možda morati platiti

Respiratorne klinike COVID-19 su zdravstveni centri specifično za ovu bolest, nalaze se širom zemlje, a fokus im je na testiranju onih koji imaju simptome respiratorne infekcije.

Pronađite [najbližu respiratornu kliniku COVID-19](#).

Čekanje na rezultate testa

Može potrajati nekoliko dana da dođu rezultati testa. Dok čekate rezultate testa morate se držati uputstava organa javnog zdravstva i medicinskih stručnjaka koji su vas testirali.

Ako se testirate zato što imate simptome, morate ići ravno kući i ne izlaziti. Ne smijete izlaziti sve dok ne dobijete negativan rezultat testa ili dok simptomi ne nestanu — zavisno šta od toga traje duže.

Možda ste u karantinu jer ste se vratili s puta ili ste bliski kontakt osobe s COVID-19. Ako se iz bilo kojeg razloga testirate dok ste u karantinu, morate i dalje ostati u karantinu do kraja karantenskog perioda (14 dana). Morate ostati čak i ako nemate simptome i test vam je negativan.

Ako vam je rezultat testa pozitivan, morate se izolirati od drugih osoba u kući, bolnici ili nekom drugom smještaju prema uputstvima vašeg ljekara i organa javnog zdravstva.

Kako se liječi COVID-19?

Trenutno nema specifičnog liječenja ili odobrene vakcine koje liječi ili sprječava COVID-19. Neke vrste liječenja mogu pomoći u oporavku od teške bolesti COVID-19. U toku su istraživanja u Australiji i širom svijeta da se napravi potencijalna vakcina i omogući liječenje.

Ko je najviše izložen riziku od COVID-19?

U Australiji su najviše izloženi riziku da dobiju virus:

- putnici koji su nedavno bili u inostranstvu
- oni koji su bili u bliskom kontaktu s nekim kome je dijagnosticiran COVID-19
- oni koji su u popravnim ustanovama i u pritvoru
- oni koji žive u grupnim smještaju

Osobe kod kojih postoji veći rizik ili se sumnja da kod njih rizik može biti veći ozbiljnog oboljevanja ako se zaraze ovim virusom su:

- osobe od 70 i više godina
- osobe čiji je imunološki sistem ugrožen zbog određenih oboljenja ili načina liječenja
- osobe s hroničnim bolestima kao što su:
 - bolesti srca
 - bolesti pluća
 - zatajenje bubrega
 - dijabetes
 - teška gojaznost
 - bolest jetre

Ovo nije potpuni popis hroničnih bolesti koje mogu povećati rizik. Ako imate bilo kakve zdravstvene probleme, preporučuje se da s doktorom razgovarate o riziku i šta možete uraditi da se zaštitite.

Do sada je broj potvrđenih slučajeva COVID-19 kod djece bio nizak u odnosu na širu populaciju.

Za sada su dokazi o riziku kod trudnica ograničeni.

Kako da zaštitite sebe i druge od COVID-19

Svako treba odigrati svoju ulogu da se zaustavi širenje COVID-19. Da bi se usporilo širenje COVID-19 i zaštitili one koji su najviše izloženi riziku važno je raditi sljedeće stvari

- održavati fizički razmak od 1.5 m od drugih
- izbjegavati fizičke pozdravljanje kao što su rukovanje, zagrljaji i poljupci
- ostanite kod kuće ako postoje simptomi prehlade ili gripe i testirati se čak i ako su simptomi vrlo blagi
- pokriti usta nadlakticom ili papirnatom maramicom kad kašljete i kišete
- baciti upotrebene papirnate maramice ravno u kantu za smeće i oprati ruke
- prati ruke često sapunom i vodom, prije i poslije jela nakon odlaska u zahod
- koristiti sredstva za dezinficiranje ruku na bazi alkohola
- izbjegavati dodirivati oči, nos i usta
- čistiti i dezinficirati često korištene površine kao što su radne plohe, stolovi i kvake
- čistiti i dezinficirati često korištene predmete kao što su mobilni telefoni, ključevi, novčanici i radne kartice
- povećati količinu svježeg zraka otvaranjem prozora ili podešavanjem klima uređaja.
- preuzeti aplikaciju CovidSafe

Stalno se držite savjeta svojih [državnih ili teritorijalnih vlasti](#) o javnim okupljanjima.

Važno je da i dalje idete na svoje normalne zdravstvene preglede — posebno ako imate hronične ili postojeće bolesti za koje je potrebna medicinska pomoć.

Više informacija i kontakata

[Odjel za zdravstvo Australске vlade](#)

[Bosanski COVID-19 resursi](#)

[Prevedeni resursi COVID-19](#)

[Web stranica australске vlade](#)

[Healthdirect provjera simptoma](#)

Pronađite [najbližu COVID-19 kliniku za testiranje](#) (healthdirect)

Za pomoć u mentalnom zdravlju i dobrobiti [idite na Health web stranicu](#)

Nacionalna linija za Coronavirus: 1800 020 080. Ova informativna linija radi 24 sata dnevno, svih sedam dana.

Služba za prevođenje i tumačenje: 131 450. Za prevođenje i tumačenje ukoliko ako ne govorite engleski jezik.